

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 182 (3344) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Egyre erősebb német ellentámadásba ütköznek a bolsevisták Brjanszk térségében

Charkov körül is a német ellentámadások állnak a harcok középpontjában. Kiváló, új fegyvereiket állították szembe a németek a korszerű orosz harci gépezettel

Heves légitámadás érte Dél-anglia egyik tengerparti városát

Stockholm. (MTI.): A sajtóban közölt háborús jelentések között az első helyet a német véderő főparancsnokságának az a jelentése foglalja el, mely a nagy angol-szász hajókaraván ellen intézett sikeres támadásról számol be. A keleti harctér legfontosabb eseményének a Charkov közelében dúló nagy csatát mondják, amely már 10 napja szakadatlanul folyik. A Berlinből érkező jelentések kiemelik, hogy a harcok rendkívül kemények. Nincsen határozott arcvonal, hanem a mozgóhadműveletek széles területre kiterjednek. Berlinben számítanak arra, hogy az oroszok még óriási erőfeszítéseket tesznek, mert szeretnék elérni a Dnyeper-kanyarulatot. A Moszkvából a svéd fővárosba érkezett jelentések elismerik, hogy a charkovi harcok középpontjában német ellentámadások vannak. Az utóbbi napokban több helység többször cserélt gazdát. Brjanszknál, a harcok másik súlypontjában, a szovjet csapatok — mint Moszkvából érkezett jelentések is elismerik — egyre erősebb német ellentámadásokba ütköznek. A németek a legutóbbi harcokban sikereket értek el. Spasz-Demenszk környékén a németek erősítéseket vetettek be és heves ellentámadásokat indítottak. Berlinben a keleti harctér helyzetét általában úgy ítélik meg, hogy a harc elérte tetőfokát annak, amire az oroszok még egyáltalán képesek. Az oroszok jól felszerelt csapatokkal támadnak. A harcok súlypontjain minden fegyvernemet bevetnek. A korszerű orosz harci gépezettel szemben a német hadvezetés kiváló új fegyvereit állította a harcba. Az orosz tömegek a németek fölényes hadvezető művészetével találkozhatnak. Az orel-i és bjelgorodi csaták eléggé megmutatták, hogy a német hadvezetés mennyire megtizedeli a szovjet harcierejét. Bár a szovjet vezetés az orel-i csata egyes szakaszaiban nagy sikerre és egész német seregestek bekerítésére számított, még három heti elkeseredett harc után sem tudtak kicsikarni döntést. Orel kivételével az oroszok sehol sem tudtak jelentősebb területet nyerni.

Német katonai hely — mint a Bud. tud. jelenti — összefoglaló beszámolót adott ki az oroszok immár hat hete tartó támadásáról. Eszerint némi taktikai sikert és kisebb területi nyereséget értek ugyan, de a tántoríthatatlan német védelem lehetetlenné tett minden hadászati sikert. A mostani harcot a há-

ború legnagyobb megsemmisítő csatájának mondják, amivel az ellenség rendkívül nagy ember- és hadianyag-vesztésére utalnak. A német veszteségek az orosz veszteségekhez képest aránytalanok, mert a veszteség aránya az ellenségéhez mérten 1:9-hez, ami rendkívül kedvező arány.

Az 1177-ik számú olasz hadijelentés kiegészítéseként közlik, hogy a szicíliai harctéren az ellenséges nyomás különösen a középső szakaszon igen erős. Itt éjjel-nappal erős légi erőkől támogatva, nagy páncélosrokkal folytatja az ellenség hadműveleteit. Az Etna bekerítésével fenyegető veszély miatt Randozzát a tengelycsapatok feladták és kénytelenek voltak vonalaikat hátrább húzni. Az

itt folyó csata még nem ért véget. Ez a védelmi csata mindenkorra emlékeztetéssé válik szívósságáról, amiről az ellenség is elismeréssel emlékezik meg. A tengelycsapatok újabb állásokat foglaltak el és újra harcban csatlakoztak a támadókkal, akiknek minden területnyereségük nagy ellenállásba ütközik és újabb áldozatokba kerül. A messzinai út Randozza feladása után is őrzik és feltartóztatják a szoros felé előretörő 7-ik és 8-ik amerikai hadsereget. Hősi bátorság fénye ragyogta be az utolsó napok ádáz küzdelmeit. 37 napos harc után az olasz és német védők még mindig feltartóztatják az ellenséget és rendkívül megnehezítik a Messina felé vezető utat.

Messinától még mindig 25 kilométernyire vannak az amerikai páncélos erők

Bernből jelentik: (B. T.) A szövetségesek afrikai főhadiszállásáról jelentik: Szicíliaiak a tengelycsapatok által való kiürítése folyamatban van. A brit, kanadai és amerikai csapatok a keleti és szaki parton, valamint a középső szakaszon lassan nyomulnak előre. A szövetségesek nem tulajdonítanak jelentőséget a még folyó utóvédharcoknak, hanem azt hangoztatják, hogy a szicíliai hadjárat befejezettnek tekinthető, mivel a német és olasz csapatok végleges visszavonulása leg-

feljebb napok kérdése. A keleti part mentén előnyomuló 8-ik hadsereg csapatai az utolsó 24 órában megszállták Piedimontót és Fluime-Frettot. A 7-ik hadsereg, mely az északi parton nyomul előre, bevonult a Peutitólkörülbelül 13 kilométernyire keletre levő Oliveribe.

Hétfőn reggel érkezett zürichi jelentés azt mondja, hogy az amerikai páncélosrokk északon még mindig 25 kilométernyire vannak Messinától.

Vasárnap ismét bombázták Milánót az angolszászok

Amszterdamból jelentik: (MTI) Az angol híroroda jelenti, hogy hétfőre virradóra Dél-Anglia egyik tengerparti városa ellen heves támadást hajtottak végre.

Zürichi jelentés szerint — mint a Pest írja — a szombat éjszakai bombázás után vasárnap újabb támadás érte Milánót. Az előbbi támadás okozta tüzvészeket több helyen még egészen el sem oltották, amikor az angol bombázók ismét megjelentek a város felett. Egy részük Svájc fölött szállott el. A Milánó elleni támadás két hullámban folyt le. Részleteiről még nincsenek jelentések, csak annyit tudnak, hogy a bombázók most sem kímélték

a város lakott részeit. A lakosság már a múlt hét elején nagy tömegben indult Belső-Olaszországba. Asszonyok, gyermekek és öregek tízezrei vonultak a svájci határ felé. A menekülők elhelyezése és élelmezése igen nagy gondot okoz.

Vatikánvárosban keresnek menedéket Róma lakosai

Rómából jelentik: (B. T.) A Róma ellen intézett legutóbbi bombatámadás után szombat reggel óriási tömeg keresett menedéket a Vatikánvárosban. A Szent Péter tért megtelt mindenféle koru és foglalkozásu emberrel, akik

közül sokan egész vagyonukat magukkal hozták.

Rómából jelentik: (MTI) Szombaton nagy tömeg gyűlt össze a Szent Péter téren XII. Pius pápa ünneplésére abból az alkalomból, hogy az olasz kormány Rómát nyílt városnak nyilvánította. A Szentatya kétszer is megjelent lakosztályának ablakában és megáldotta a tömeget.

Rómából jelentik: (MTI) A Szent Iroda jelenti: Rafael Melis apát, a Szent Ilona templom plébánosa, egy bomba repeszdarabjától találva, vesztette életét, amikor az utolsó kenet szentségét szolgáltatotta ki, a légitámadás haldokló áldozatainak.

Bose megnyitotta az első indiai nemzeti kongresszust

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A „Hagyjátok el Indiát” jelszóval összeülő első indiai nemzeti kongresszust Gandhi és több más hindu vezetőfőúru fogságbevételének évfordulója alkalmában, Shonanban nyitotta meg Bose, az indiai függetlenségi harc vezére. Bose ez alkalommal nagy beszédet tartott, amelyről a Domei Iroda számolt be. A gyűlés előtt az újonnan megszervezett indiai csapatok díszfelvonulást rendeztek. A díszfelvonulást a tömeg nagy lelkesedéssel ünnepelte. Bose beszédében hangoztatta, hogy Burma véráldozattal kivívta függetlenségét és most a hinduknak is harcolniuk kell szabadságukért.

Matolcsy Mátyás belépett a kormány-pártba

— Rajta kívül még hárman jelentették be belépésüket —

A Magyar Országos Tudósító jelenti, Matolcsy Mátyás dr, Tóth János, Pászolay Byörgy és Matolcsy Tamás dr országgyűlési képviselők a következő levelet intézték Kállay Miklós miniszterelnökhez:

— Kegyelmes Urunk! Meggyőződésünk, hogy Excellenciád minden események lekedetét Magyarország felvirágztatásának gondolata hatja át és bizunk abban, hogy a világháború folyton súlyosbodó napjaiban Nagyméltóságod megtalálja azt a helyes utat, amelyen az egész magyarságnak járnia kell, hogy ezerves történelmi pozíciókat megtarthassuk és megőrizhessük a jövőnk számára is.

— A most tomboló háború viharában a nemzet fennmaradása forog kockán. Fennmaradásunk biztosítását meggyőződésem szerint, csak úgy tudjuk szolgálni, ha minden tisztaszándéku, becsületes építő magyar erő összefog.

— Abban a reményben, hogy elhatározásunkkal hozzájárulunk a Nemzeti egység megteremtéséhez, szerény erőnket tisztelttel felajánljuk a nagy cél érdekében és az Excellen-

ciád vezetése alatt álló Magyar Élet Pártjába felvételünket kérjük.

A levélre vitéz Lukács Béla, a Magyar Élet Pártjának országos elnöke válaszolt, amelyben értesítette a képviselőket, hogy Kállay Miklós miniszterelnök, mint pártvezér és ő mint a Magyar Élet Pártjának országos elnöke, a Magyar Élet Pártjába való belépésüket tudomásul veszi.

1210 pengő a szabadtéri előadás tiszta bevétele

Nagyvárad, aug. 16. A tegnapi szabadtéri előadás bevétele — mint lapzártakor illetékes helyről értesülünk — 1931 pengő és 20 fillér volt. Ebből a költségek levonása után, 1210 pengő jut a jótékony célra: a honvédeinknek küldendő szeretetsomagokra.

Mig vacsorát főzött harotérről hazatért férjének, egyéves kislia halála forrázta magát

Gondatlanságból okozott emberöléssel vádolt anya a bíróság előtt.

Nagyvárad, aug. 16. Gondatlanságból okozott emberölés vétségének vádjával állt ma délelőtt a nagyvárad törvényszék dr. Kolozsváry-dr. Bartos-dr. Geleta büntetőtanácsa előtt Kertész Imréné 21 éves érkenézi asszony.

1941 december 27-én Kertészné férje hazaérkezett a harotérről s ő azonnal hozzálátott a vacsorakészítéshez. Előzőleg azonban az éppen akkor felfőtt fél liter tejet egy cserépedényben a tűzhellyel szemközt lévő, félméternyi magas ruhásládára tette. Egy óvatlan pillanathban, noha a szobában többen voltak, Kertész Imréné 13 hónapos kislia a tejet lábát lerántotta s bal alsó karján — az utolag orvosi megállapítás szerint — harmadfokú égési sebet szenvedett. A gyermek két héttel később meghalt.

A szerencsétlen fiatal anya, akinek ez volt az első és ezidőszorint még egyetlen gyermeke, azzal védekezett, hogy éppen akkor érkezett haza a férje néhány napra s ő teljesen a róla való gondoskodással volt elfoglalva. Vacsorát készítette a férjének s eközben hirtelen állt a lédának, amelyről a gyermek a tejet lerántotta. Egyébként is nyugodt volt a gyermek feül, mert a férje őrcse játszadozott mindaddig vele. Orvoshoz azért nem vitte a gyermeket, mert nem nagy seb volt a karján s az öregek azt mondták, nem kell ahhoz orvos, ennél nagyobb égési seb is meggyógyult már „házi kezeléssel”. Erre ő is — az öregek tanácsa szerint — maga kezelte a gyermek sebtét napraforgóolajjal. Két héten át jókedvű volt a gyerek, nem volt semmi baja, csak az utolsó napon lett rosszul s meg is halt. Amikor a gyermek rosszul lett, éppen akkor járt a faluban az érselindí orvos s ő behívta. Akkor azonban már nem lehetett a gyermek segíteni.

Dr. Beöthy Kénel törvényszéki orvosokért kérte dr. Kusztos Gábor közegyi orvos kihallgatását a halál okának tisztázása céljából, mert a vádolt előadása és a kiállított orvosi bizonyítvány megállapítása között ellentmondás van s így azok alapján nem lehet a kérdést tisztázni.

Dr. Lovente kir. ügyész csatlakozott a kérelemhez és ő maga is indítványozta az orvos kihallgatását s a tárgyalás elnapolását, amit a bíróság el is rendelt.

Többszázfőnyi közönség előtt kitűnően sikerült a szabadtéri előadás

Dr Soós István polgármester mondott ünnepi beszédet az előadás előtt

Nagyvárad. Ünnepélyes keretek között, többszáz főnyi közönség előtt rendezte meg az Iskolánkülső Nép-művelési Bizottság Sik Sándor „István király” című, nagyhatású történelmi drámájának előadását a Székesegyház előtti térségen. A nagyszámú közönség már jóval az előadás időpontja előtt kezdett gyülekezni, majd pontban 7 órakor a Székesegyház orgonáján felzúdul a Himnusz, amelyet a közönség állva hallgatott végig. Dr Soós István polgármester mondott ezután beszédet. Bevezetőjében rámutatott arra, hogy a nagyvárad püspökség alapítása a város alapításával szorosán összefügg. Azóta — folytatta — 850 esztendő telt el, ez az esztendő tehát tulajdonképpen Nagyvárad ünnepe.

A polgármester ezután vázolta Szent László király szerepének fontosságát Nagyvárad történelmi múltjában. Nem csoda — mondotta — hogy e város lakóinak szívében mindig élt a vágy, hogy nagy királynak szobrot emeljenek. Ezt a vágyat egy ízben már sikerült megvalósítani, a remekműből azonban, amely hivatva volt Szent László király emléket őrizni, a török hódoltság idején Belgrádban ágyut öntöltek.

1893-ban a város alapításának 800 esztendő fordulója alkalmával azután Schlauch Lőrinc bíboros a város vezetőivel egyetértve elkészítette a jelenlegi Szent László-szobrot, amely-

nek árnyékában most ez az előadás leperreg. Ennek a szobornak közelében — fejezte be szavait dr Soós István — fogadjuk meg, hogy a mult hagyományaihoz híven Európa kultúráját védő honvédeinkkel, — akikhez ennek az előadásnak jóvedelméből szeretetsomagjainkat küldjük — szívvel-lélekkel együttérzünk s közös egyetértéssel és szeretettel állunk mögöttük.

A polgármester nagyhatású bevezetője után kezdetét vette az előadás, amelynek szereplői az István király szerepét markánsul alakító Mogyoróssy Győző, Pásztayné, Kiss Erzsébet, Lakatos Gyula, Enyedy Karola, Török István, Domby József, Lovass István, Fleisz Elemér, Kós L., Pittmann F., Bereczky Ferenc, Vég József, Papp Géza, Kudelka József, Malozsák Lajos és Berezky egytől egyig kitűnő alakítást nyújtottak.

Előadás után a férfikar „Boldogasszony anyánk” című vallásos fohászt énekelte orgonakísérettel, majd megkondultak a Székesegyház ünnepi hirdető harangjai méltó befejezést adva a nagyszerűen sikerült előadásnak.

Az előadás sikeréért a Katolikus Legényegylet lelkes műkedvelőin és Losonczy Gábor rendezőn kívül az Iskolánkülső Nép-művelési Bizottság tisztviselő karát, élükön Vidor József főtittkárrel, illeti elsősorban elismerés.

Nyilvánosságra hozták az 1941. évi népszámlálás adatait

Magyarország népességének 80.9 százaléka magyar nemzetiségűnek vallotta magát

Az 1941-es népszámlálás nemzetiségi adatait most tették közzé. Az adatok különös érdeklődésre tarthatnak számot, mert elsőízben történt meg 1941-ben, hogy a népszámlálás számlálólapjára a nemzetiségre vonatkozó kérdést is beiktatták. A multban az adatgyűjtés csak az anyanyelv kérdésre terjedt ki és ez alatt azt a nyelvet értette, melyet az illető saját nyelvének vall és legjobban és legszívesebben beszél.

Most azonban — Teleki Pál utmutatása szerint, aki a népszámlálás fő-céljaként a nemzet önmegismerését jelölte meg — a népszámlálás a nemzetiség kérdését is fölvetette. Az ennek alapján elkészült kimutatásban feltűnik az, hogy némelyik nemzetiségnél milyen csekély eltérés mutatkozik az anyanyelvi és nemzetiségi bevallások között. Másutt viszont nagyobb ez a különbség, hiszen a nemzetiség érzése sajátos népi közösségérzés, mely az anyanyelvtől eltérő is lehet.

Az anyanyelvi adatok szerint 1941-ben Magyarország lakosai közül magyar anyanyelvűnek vallotta magát 11.367.342 (a lakosság 77.5 százaléka), német anyanyelvűnek 719.762,

szlováknak 263.913, románnak 1.100.352, ruténnek 564 ezer 092, horvátnak 369.346. Az 1941. évi népszámlálás adatai szerint a jelenlegi Magyarország népességének nagy többsége: 77.5 százaléka magyar anyanyelvű.

Magyarország népességének megoszlása nemzetiségek szerint 1941-ben a következő volt:

	szám	%
Magyar	11.881.455	80.9
Német	533.045	3.6
Szlovák (tót)	175.550	1.2
Róman	1.051.026	7.2
Ruszin (rutén)	547.770	3.7
Horvát	12.346	0.1
Szerb	159.000	1.1
Vend, szlovén	20.336	0.1
Bunyevác, sokác, stb.	54.585	0.4
Cigány	72.200	0.5
Zsidó	139.041	1.0
Egyéb	27.218	0.2
Ismeretlen	1.922	0.0
Összesen:	14.679.573	100.0

Magyarország lakosságának 80.9 százaléka tehát magyar nemzetiségűnek vallotta magát.

Érdekes, hogy az 1941. évi népszámlálás anyanyelvi és nemzetiségi

Mozik műsora:

APOLLÓ: Ejszaka leánya.
BELVÁROSI: Toprinj nász.
CASINO: Keresztúton.
KORONA: A kegyelmes úr rokona.

adatai a románoknál és ruszinoknál majdnem megegyeznek egymással.

Igen érdekes képet ad a népesség vallás szerinti összehasonlítása 1910-ben és 1941-ben. 1910-es adatok: római katolikus 6,391.897 (52.8%), görögkatolikus 1.435.078 (11.9%), református 2,367.085 (19.6%), evangélikus 660.524 (5.5%), görögkeleti 426.351 (3.5%), unitárius 46.537 (0.4%), izraelita 753.428 (6.2%), egyéb felekezetek külső és ismeretlen 11.954 (0.1%). Végösszeg: 12.101.854.

1941-es adatok: római katolikus 8.073.689 (55%), görögkat. 1.701.544 (11.6%), református 2.785.701 (19%), evangélikus 729.288 (5%), görögkeleti 559.944 (3.8%), unitárius 57.909 (0.4%), baptista 36.422 (0.2%), izraelita 724.306 (4.9%), egyéb 1543 (0.0%) felekezetek külső 7601 (1.1%), ismeretlen 1626 (0.0%). Végösszeg: 14.679.573.

Szaporodás mutatkozott 1910 és 1941 között: római katolikus 1.681.792 (26.3%), görögkatolikus 266.466 (18.6% százaléka), református 409.616 (17.2%), evangélikus 68.764 (10.4%), görögkeleti 133.593 (31.3%), unitárius 11.372 (24.4%), egyéb, felekezetek külső és ismeretlen 35.238 (294.9%). Egyedül a zsidóságnál mutatkozott csökkenés, még pedig az izraelita rovat szerint 1910-től 1941-ig 29.122 fő (—3.9%).

Tudja-e Ön...

... hogy hogyan gyártja a tehén a tejet? A tudomány ebben a kérdésben még nem lát tisztán. A tapasztalattal legjobban megegyező tudományos felfogás szerint a tehén testnedvei, illetőleg vére nem alkothatják a tej alapanyagát, mert hiszen a tej legfontosabb alapanyaga a kazein és a tejcukor a test szöveteiben nem található. Viszont vérből sem lehet közvetlenül tej, mert a tej hamuja gazdag kálciumtartalmu és szegény nátriumtartalmu, a vér hamuja esetében pedig éppen fordított a helyzet. A legvalószínűbb teltevés az, hogy a táplálékból nyert és a vér által szállított alkalmas alapanyagok a tejmirigyekben titokzatos kémiai folyamatok útján alakulnak át tejjé. Továbbá fel kell még tételeznünk azt, hogy a széteső és felhasznált sejtek újbóli kiegészítéséről bizonyos méregdrága állandóan gondoskodik és így megakadályozza a tej kiapadását. A tejmirigy a csatornák finomrendszere, mely csatornák mindig vékonyabbak lesznek és végül is apró hólyagban végződnek. Az époly finom felépítésű véredényrendszer szállítja az alapanyagot, míg a tejtermelést érzékeny ideg-réteg szabályozza. Az újabb tej-képződés legfontosabb indítékai lehetőleg teljesmértékű kifejtéséig továbbá a jó táplálkozás és gondos ápolás. (MN)

Sziciliában minden angolszász előnyomulási kísérlet véres áldozatok mellett omlott össze

Otvenötször támadtak a bolsevisták a vjazmai szakaszon. 170.000 tonna angolszász hajótér pusztult el a gibraltári nagy hajócsatában

Rómát nyílt várossá nyilvánítja az olasz kormány

Róma. (MTL.) A Stefani jelenti: Vasárnap a reggeli olasz lapok élénken foglalkoznak az olasz kormány azzal a döntésével, amely szerint Rómát nyílt várossá jelentik ki. A Voce d'Italia azt írja, hogy a Badoglio kormány ezzel az elhatározásával meg akarja menteni az ellenséges légitámadások pusztításaitól a katolikusok szent városát, a világ civilizációjának székhelyét. A Messagero szerint olasz kormány elébe akart vágni a további rombolásoknak ezzel az elhatározással, amely teljesíti az egész világ katolikusainak, sőt nem katolikusainak is a kívánságát.

Berlin. (MTL.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nak. A véderő főparancsnoksága közli: Augusztus 13-án az esti órákban egy német torpedóvető repülőszázad Gibraltártól keletre meglepetésszerű támadást hajtott végre a Földközi-tengerbe befutó egyik ellenséges hajókaraván ellen. A támadás során súlyos találatok érték el 32 hajóegységet. Két romboló és négy közepes tonnatartalmu kereskedelmi hajó, köztük egy tartályhajó azonnal elsüllyedt. 8 hajó égve oldalára dőlt. A többi megtorpedózott hajó sorsát a beállott sötétség és a kísérő léghárítás miatt nem lehetett megállapítani. Megállapították azonban a felderítők, hogy a hajókaravánból 170 ezer tonnatartalmat súlyosítottak el vagy rongáltak meg. Hét repülőgépnem tért vissza.

A mostani háború legnagyobb hajókaraváncsatája

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A Führer főhadiszállásáról kiadott jelentés már beszámolt arról, hogy augusztus 13-án este egy német torpedóvető repülőgép ezred megtámadott egy nagy ellenséges hajókaravánt, melyet szétzört. A hajókaraván ezen a napon futott be az Atlanti-óceánról a Földközi-tengerre. Mintegy 70 darab zsufolásig megrakott szállítóhajóból, csapatszállítókból és tartályhajókból állott, torpedórombolók és korvetthajók kíséretében Gibraltártól 110 tengeri mérföldnyire keletre, az Alboran spanyol sziget közelében indult meg a támadás alkonyat előtt. A közeledő német gépek láttára a torpedórombolók zárótüzet nyitottak, ugyanakkor a kereskedelmi hajók légvédelmi igei is lőttek. A rendkívül heves elhárító tűz sem zavarhatta a németeket a támadás végrehajtásában. Alacsonyán szállva először a nagy szállító és teherhajókat szemelték ki. A zezugos vonalban haladó hajókra dobták torpedóikat. A találatok nyomán több súlyos robbanás következett be. Egy nagy tartályhajót telibe találtak, mire hatalmas lángok csaptak fel. A hajó pillanatok alatt elsüllyedt. Ugyanígy került el három zsufolásig megrakott kereskedelmi hajó percek alatt. —

Ugyanígy sors várt két torpedórombolóra, melyek heves robbanások kíséretében felrobbantak és elsüllyedtek. A német repülők több hullámban támadtak és kerestek újabb célokat torpedóik számára. A heves léghárítás nem bírta megakadályozni, hogy ismét megközelítsék a karavánt. A tökéletesen célba dobott torpedók röviddel a támadás megindulása után

Sziciliában csak az északi partmenti szakaszon került sor jelentékenyebb harcokra

Berlin. (MTL.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti Sziciliából, hogy míg a szicíliai partmenten csak az északi partmenti szakaszon került sor jelentékenyebb harcokra, az angolszászok újabb erős légitámadásokat vetettek be a szicíliai tengelyesapartok pótlásának vonalai ellen valamint a part mögötti területek ellen. Ezzel egyidőben vadászgépekkel igyekeztek fedezni hadmozdulataikat. A tengely vadászai azonban 11 angolszász gépet lőttek le, legnagyobb részt vadászrepülőket. A léghárító

gépek a partmenten és a messinai útvonalon 9 többmotoros bombázót lőttek le. Az olasz torpedóvető repülőgépek Palermó közelében elsüllyeszttek egy körülbelül 6000 tonnás ellenséges kereskedelmi hajót. Különösen szép eredményt értek el az olasz torpedóvető repülőgépek egy másik csoportjukkal a Bizerta körüli tengeren, ahol egy több mint 10.000 tonnás teherhajót támadtak meg, amely kigyulladt és elégett.

Munda vidékein elsüllyesztettek a japán repülők három szállító hajót

Tokió. (MTL.) A japán főhadiszállás közli, hogy a japán tengerészeti és légi erők gyors egységei augusztus 13-ára virradó éjszaka megtámadtak

egy ellenséges hajókaravánt Munda vidékén. A japán gépek elsüllyesztettek három szállítóhajót. Róvadva feltr légi harcban lelőttek hat ellenséges repülőgépet.

azonnal elsüllyedt. Két hajó súlyosan megrongálódott oldalára dőlt és összeütközött. Közben besötétedett, de a német repülők még akkor is támadtak. A sok égő hajó, különösen pedig az eltalált tartályhajó lángoló oszlopai nagy területeket bevilágítottak a tengeren, azonban a víz fölött terjedő füstoszlopok megnehezítették a németeknek, hogy az eltalált hajók sorsáról pontos adatokat szerezzenek. Későbbi felderítők megállapították, hogy 32 darab ellenséges hajó süllyedt el és 170.000 tonnatartalommal. Ezzel a háború legnagyobb hajókaraváncsatája befejeződött. Az ellenség a német torpedóvető repülőgépek által hajókaravánjának csaknem felét veszítette el.

Bjelgorodnál a nagy veszteségek következtében széles sávon megakadtak a szovjet támadások

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: A német csapatok a légierő hathatós támogatásával szombaton is eredményesen harcoltak a szovjet tüzérség és páncélosok támadásai ellen. Bjelgorodnál oly eredményesen verték vissza a szovjet támadási kísérleteket, hogy a támadások széles sávon megakadtak. A szovjet a sok hadifoglyon kívül itt nagymennyiségű hadianyagot is veszített különösen páncélost. A hadászatiilag egészen jelentéktelen kis területnyereségek a szovjetnek súlyos áldozataiba kerültek. A bjelgorodi szakaszon a szovjet szombaton 107 harcocsit veszített.

Az oreli szakaszon csak a városiól délnyugatra voltak harcok, ahol a szovjet támadásait visszaverték és a támadókat kiindulási helyeikre kényszerítették vissza. A vjazmai szakaszon a szovjetek széles arcvonalszakaszon ötvenötször támadtak övész-kötélékekkel, erős páncélostámogatással. Itt nagyon súlyos, naphosszat tartó harcokra került sor. Különösen nagy eredményeket értek el elhárító csapatunk a páncélosok elpusztításában. Vjazmától délnyugatra 37 pán-

célost lőttek ki. A Vjazmától Bjelinig terjedő szakaszon a szovjet szombaton 117 harcocsit veszített. A Ladoga-tó felé is megkísérelték a szovjet támadásait. A kubáni hídfőnél és a Donec középső szakaszán nem került sor jelentősebb harcokra. — Szombaton a szovjet összesen 236 páncélost veszített.

A szicíliai partmenten a Patton hadsereg előnyomuló tüzérségét szombaton megtámadták az ügyesen elhelyezkedő német csapatok. Az angolszászok jelentős veszteségeket szenvedtek. Minden angolszász előnyomulási kísérlet véres áldozatok mellett omlott össze. Az Etna harci területétől délre néhány kilométerre megkísérelt tehermentesítő támadást is szétverték. A siker annak köszönhető, hogy az ügyesen elhelyezett ellenállási fészkek gránátvetői jó együttműködéssel súlyos károkat okoztak az ellenségnek. A német állásokba hetört amerikaiakat visszaverttük és sorukat megtizedeltük. — Patton csapatai midkét támadási helyen még délután beszüntették kísérleteiket és nyugat felé vonultak el.

JÖN!

GAZDAG

JÖN!

CIRKUSZOK CIRKUSZA

Nagyváradon, a Múzeumi téren **augusztus 19-én, csütörtökön este fél 8 orakor** kezd néhány napos vendéjártékát, Szent István napján 3 előadás: 3, 5 és fél 8 orakor. Szombaton 2 előadás: fél 5 és fél 8 orakor. Vasárnap 3 előadás: 3, 5 és fél 8 orakor.

Nem bűszke, elveszteni a többi utazó cirkusz vállalatokkal!

90 fűnyi személynzet. Idomító fajták, lovak, kutyák, macskák, stb.

Az ország egyetlen cirkusza, mely a szorra határvá, a legtöbb nyújtja. 58 éves múltja garancia a szözsön gaek.

1000 személy befogadói vi-mentes nonnyvasator.

Ha y a t pengőts, ó nen óig, gyermeke t egy 50 fűter. — Cirkusz p nzt r t. telefon 27-5.

BELPOLITIKAI IDÓJÁRÁSJELENTÉS

Egy idő óta furesa élénkség uralkodik a baloldali és állítólagos polgári pártok berkeiben. A jelenség okait nem szükséges bővebben részletezni. Röviden azért így jellemezhetjük az egész cihelődést: aldomás a medve bőrére. A politika sohasem volt a következettség világa, a medve bőrére való előlegzés azonban mindig csúnya mesterség marad még a politikában is. Különben is — amint már említettük — furesa élénkség ez a baloldali cihelődés. Elvitathatatlanul levezített pártok az események hatása alatt újabb tagtoborzást indítanak a közeljövő lehetőségeinek többé-kevésbé nyílt kitergetésével. A tagtoborzás egyik formája koholt levelekre való válaszoltság. Az állítólagos leveleket természetesen megszeppent jobboldalnak írók, akik jövőjüket szeretnék biztosítani a baloldal különböző árnulatainak vezérének. A válasz minden esetben: följényes elutasítás.

— Megtagadták a magyarságot, a kereszténységet, a humanizmust: a barbárság sötét napjaiban — szól a kemény ítélet a rózsaszínű magaslakokról — és nem érdemltek meg a jövőt. A koholt levelek szemtelen és vakmerő válaszaiban egyre nyitabban jelentkeznek a fenyegetések, a számonkérések. Mintha a medve bőre már kiterítve feküdné lábuk előtt.

Tagadhatatlan, hogy a jobboldali pártoknak is megvan a maguk salakja. Ott is lapult mindig jónéhány oportunisták, aki a tűz körül melegegett, és érvényesítési reményeinek peccsenyijét nyársra tűzve szorongatta a markában, várva a teljes oda-telepedés alkalmas pillanatát. Ezek valóban megszeppentek s talán próbálkoztak is polgáriként, szocdemekként, állhumanistáknál. De ezek többnyire csak a régi helyre térnek vissza, mert a jobboldal virágzása idején onnan szükdöttek át a jövő érvényesítés reményében. Politikai szegénylegényekről lehet tehát szó legfeljebb, olyanról, akik minden elzárkózás dacára beférkőztek a polgári tagozatokba és egyéb konjunkturális alakulatokba, sőt hamarosan jobb helyre tornászák fel magukat, mint a törzsökös tagok.

Az egyik rózsaszínű hétfői lap legutóbbi számában a fent vázolt jelenségről írja, hogy „tovább tart a bomlás a szélsőjobboldalon”. Az írás természetesen a meghatározottabb elutasítás álláspontját képviseli az állítólagos jelentkezőkkel szemben. Nagyon jól teszi. A salak nem érdemel más sorsot.

Egy másik, jobboldali hétfői lap a baloldali mozgolódás érdekes hátterével foglalkozik és azt írja, hogy csődöt mondott az a törekvés, amely szociáldemokrata segítséggel akarta nyílt vízre vontatni a független kisgazdapárt zátonyra futott bárkáját. A csőd nyilvánvaló jele az, hogy Rassy Károly lapja nem ütötte lovaggyá a független kisgazdapárt legújabb próbálkozását, mert meg sem emlékezett a polgári tagozat világra-

FERENC JÓZSEF
KESERŐVÍZ

gető feltalálásáról és a „tömeges” jelentkezősekről. Az említett hetilap szerint ez azt jelenti, hogy a független kisgazdapárt áldozatul esett a hazai marxizmus alattomos eszelvényének, a zsidó Mókus Illés taktikájának. Így most az a helyzet, hogy a marxizmus újabb rektikai eszközök-

kel bővült, de a saját kebelében sem egységes a vélemény a szövetségre nézve, mert sokan ellenzik a polgáriakkal való megalkuvást. Viszont Polgári részen is sokan tiltakoznak az elvörösödés veszedelem ellen.

Vaia hogy így fest az a nagy neki-gyürkőzés, amely megszületése előtt szigorú nemzetikaszinós felvételi korlátozásokat állít fel, amikor önmaga állandóan a szétesés belső válságával küzd.

(TÖVIS)

Berlinben van a világ legnagyobb szabadtéri színpada

20 ezer ember fér el az óriási amfiteátrumban

A nyár a szabadtéri előadások évszaka. Sportpályákon, tereken kert-helyiségekben zenekari hangversenyektől kezdve a drámairodalom összes műfajain át egészen a mozielőadásokig „szabadtéren” szórakoztatják a közönséget. Most, hogy vasárnap este a Legényegylet műkedvelői szabadtéren mutatták be Sik Sándor drámáját, érdekes lesz a szabadtéri színpaddal foglalkozni. A berlini Dietrich Eckart-Színpad nyújtja a legnagyobb látványt Európa összes szabadtéri színpadai közül. Az ógörög színházak mintájára épült és befogadóképessége is megközelíti a hajdani óriás-amfiteátrumok méretét: huszezer néző foglalhat helyet a nézőtérben.

Természetesen mind a huszezer néző egyformán jól akarja látni és hallani az előadást, ezért azután különleges technikai berendezésekre volt szükség. Egész eredeti módon oldották meg például a hangleadás tisztaságának kérdését. A színpadon — ami lépcsőzetesen épült — harmincöt mikrofont helyeztek el vékony hajlított szárazra szerelve, úgy, hogy mindössze egy méternyre emel-

kednek csak a színpad színe fölé. Ezek az alacsony mikrofonok kitűnően felfogják minden irányból a hangot s amellett nem gátolják a színpad díszletezését vagy a szereplők mozgását. A színpad mögött külön „hangkeverő” laboratórium van, ahol (akárcsak a rádió stúdiójában) hangmérnökök keverik a hangot és ezt a hangzással megkevert hangot bocsátják aztán hangszórókon keresztül a nézőtérre. A Telefunklaboratórium különleges zene- és beszédleadó hangszórókat szereltek fel, úgyhogy még a legkényesebb fülű hallgató is tökéletesen meg lehet elégedve: minden hang tisztán, világosan, torzulásmentesen szólal meg. Sőt, még egy újdonsággal is szolgál a Telefunk hanglaboratórium! Ugynevezett hangkulisszákat is „állított” az előadások menetébe. Hatalmas hanglemezgyűjteményből szükség szerint eső-suhogást, madárcsicsergést, fegyvercsörgést, lödögést — vagy bármiféle „külső zajt” szolgált meg egy külön e célra szolgáló berendezés segítségével. Ezek a hangkulisszák oly tökéletesen élethűek, hogy semmi sem zavarja meg a nézők illúzióját.

SZEBB JÖVŐT! ADJON ISTEN!

**10.000 leventelabdarugó legjobb
22 játékos küzd a levente bajnoki címért a Szent István napi döntőn**

Gyorsleventék bemutatót tartanak a mérkőzés előtt

Mosonmagyaróvár, aug. hó. A sajtó képviselőinek bemutatta a Levente Hírközpont a mosonmagyaróvári leventevizitábort, ahol három hetes táborozással folyamatosan 180—200 leventét képeznek ki „műszaki” (vizi) leventévé. A műszaki (vizi) levente szak-képzés célját felkelteni a leventékben az érdeklődést a műszaki ismeretek iránt. Már a leventeleletben elsajátíthatják a szükséges alapismereteket és gyakorlati tapasztalatokat, amelyek megkönnyítik a műszaki csapatokhoz bevonulni szándékozók kiképzését. A vízisportok egyébként is a legégszesebb szórakozást is nyújtják. A vízenjárás egészen más gondolkodásu fellépésű, kiállásu embert farag az ifjúból, erősebbé, edzettebbé, önállóbbá válik mindegyik, aki átesik a vízi kiképzésen.

A leventeintézmény állandó vizitáborokat kíván létesíteni. pompás baraképületekben helyezik majd el a táborozó ifjúságot és oktatóit. Itt a mosonmagyar-

óvári táborban is már felépítették a hatalmas baraktábor alapjait s hamarosan befejeződnek az építkezések. Egyébként Mohács, Szatmárnémetiben, Szentendrén, Keszthelyen, Tiszafüreden, Kaloocsán, Baján és Sárospatakon rendeznek be állandó vízi leventetábort.

Csak önként jelentkezőket sorolnak be

Mint minden szakképzési ágban, a vízi életnél is csak önként jelentkező leventéket sorolnak be a vízi kiképzési táborokba. A vezényelés előtt orvosi vizsgán esik át a levente s csak 16-ik életévét betöltött, egészséges, fejlett, mindenképpen alkalmas szervezetű ifjú jöhet számításba. A műszaki oktatást ifjúvezetők, fiatal oktatók látják el, akiket még a vízi leventelelet megkezdése előtt 1942. év nyarán képeztek ki megfelelően. A vízi leventetáborozások mind-egyike 21—21 napig tart s egy levente

Tisztviselői

étkezde

a Kat. Körben

Ebédmenü P 2-10

Szilágyi Dezső u. 5. Telefon 18-50

naponként átlagosan 5 órát tölt vízen. A napi foglalkozás során a gyakorlati ismereteken felül alapos elméleti kiképzést is nyerne.

A táborozások befejeztével vizsgát tesznek, a leventék, ezeken a „teljesítménypróbakon” mutatják meg sok-étű tudásukat. A háromhetes kiképzés során a szakképzési anyagba tartoznak: a műszaki alapismeretek, kitűző és mérőmunkák, magassági pontok kitűzése (irányzás akadályoztatás esetén) szögek és tévolságok mérése, magasságok mérése, anyagismeretek, műszaki segédeszközök és gépek, kötélkötözések (csomózás), kötéldobás, áthajózási eszközök összeállítása és a vízikötéledés szabályai.

Kiképzést kapnak a leventék: szabványos ladikban (csaklyafogásokkal) és egyéb csónakokban, órii csónak, kenu (indiancsónak), kajak, guruló evezőpados csónak-evezéséből, ismereteiből. Megtanulják a vízből mentést, vízrendészetet és vízrendészet szabályait. Magyarország vizeit, vízitérképi ismeret, víztermészetismeret, végül magát a vízismeret: a vízállás, örvényhullámzás, folyószabályozás.

Teljesítménypróba a tanfolyam végén

A vízileventetáborok fenntartásán kívül, ahol pompás bőséges napi ötszörös étkezésben részesülnek az ifjak (tej, vaj, tojás, eok hús, gyümölcs.) Ez évben az országban működő leventegyűletek vízszakosztályainak fejlesztésére összesen félmillió pengő segélyt adott a honvédelmi miniszter, amiből 711 kitűnő csónak épült.

A 21 napos tanfolyam végén megrendezik a teljesítménypróbát, amelynek követelményei elsősorban gyakorlatiak, műszaki ismeretek, úszás ármenten (800 m.), állóvízben 500 m., vízjárás, evezés, kormányzás, a csónak vízrehocsátása és kikötése, kapaszkodás (csaklyával), kézzel való evezés. A gyakorlat teljesítménypróba legérdekesebb és leglátványosabb része, amidőn a leventék sátorlapból u. n. „szükségáthajózási eszközt” állítanak össze. Mindazok a leventék, akik jól megfelelnek az elméleti kérdésekre is (pl. Magyarország vízrajza, vízinvényeink, víziállataink ismerete, a napozás előnyei és hátrányai, biztonsági rendszabályok a fürdésnél stb.) elnyerik a leventeműszaki (vízi) ügyességi jelvényt.

Szerencsétlenség a nagypiac téren

Nagyvárad. Vasárnap délután a nagypiac-téren egy szekér elütött egy asszonyt, aki a piac-téren át igyekezett. — A szerencsétlen nő, akinek személyazonosságát még nem állapították meg, a kórházba kellett szállítani. Az elütött asszony állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás árpádházi szentjeink pártfogásáról mondott szentbeszédet

„Magyarország sokszor tapasztalta Európa hálátlanságát”
— mondotta az egyházfejedelem

Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt Serédi Jusztinián bíboroshercegprimás az esztergomi bazilikában bemutatott szentmisén szentbeszédet mondott az egyház tanítása és törvényei alapján a szentek tiszteletéről és segítségül hívásáról, valamint a védőszentek választásáról. Kiemelte, hogy a szentek segítségül hívása mindig időszzerű, a mai sorsdöntő időkben azonban különös jelentősége van, ebben az irtó világháborúban, amikor csak az Isten és az ő szentjei segíthetnek a pusztuló emberiségen; Krisztus egyháza kezdettől fogva hirdette Isten megdicsőült szolgálatait; a szenteknek, legkivált pedig Krisztus anyjának tiszteletét és helyeselte segítségül hívását.

Kiemelte, hogy a boldogságos Szűz Máriát első szent királyunk választotta Esztergom és egész Magyarország védőszónaként 900 esztendővel ezelőtt Nagyboldogasszony napján. Senkinek sem lehet kifogása az ellen, ha a magyar katolikusok ezerszázados tapasztalatok alapján a magyarok Nagyaszonnyának, Isten megdicsőült szentjeinek — kivált árpádházi szentjeinek és a nemzet nagy égő áldozatának: Boldog Margitnak, akinek szenttéavatását mindnyájunk legnagyobb öröme a múlt hónap 25-én határozta el a Szentszéges Atya — oltalmát kérjük és kegyelmeibe ajánljuk önmagunkat, templomainkat, községeinket és egész hazánkat.

Serédi hercegprimás ezután rámutatott arra, hogy végzetes tévedés lenne nem kérnünk a szenteknek, különösen árpádházi szentjeinknek segítségét, hiszen ők vér szerint is testvéreink és már odafent uralkodnak Krisztussal és bizonyos, hogy az ő közbenjárásuk kedves az Isten előtt. Ha tehát a magyar katolikus egyház tanítása alapján önmagunkat és országunkat a magyarok Nagyaszonnyának és a magyar szenteknek oltalma alá helyezzük, akkor jobban biztosítottuk jövőnket, mintha tisztán emberekbe helyeznénk bizodalomunkat. Az egyéni és családi életben is hányszor tapasztalható az emberek hálátlansága. Magyarország a tatárjárás során, majd később 1848-ban és 1918-ban is tapasztalta Európa hálátlanságát.

— És bár a mostani világégésben szeretnénk remélni, — folytatta a hercegprimás — hogy az egymással szemben álló felek, amikor majd egymás és a többi nemzet sorsát intézik, az apostoli Szentszék példájára nem fedkeznek meg Magyarország ezerszázados védelmi harcáiról, amelyek benünket sorvasztottak, ők pedig azalatt számban, erőben és műveltségben gyarapodhattak, reméljük és mérjük remélni, hogy a most egymással szemben álló felek a múlt világháború szomorú tapasztalatai után a győztes és a legyőzött nemzetek sorsán okulva meg fogják érteni azt a felelősséget, amely ítéleteikért terheli majd őket Isten és az emberek előtt, meg fogja velük érteni, hogy ne hozzanak olyan döntéseket, amelyek minden körülmény figyelembevételével nélkül, pusztán megtévesztő propaganda és hamis információk alapján, a jövő világháború és egyéb konfliktusok magvait hintik el majd a nemzetek között és talán évezadokra

megnyomorítják az egész emberiséget. Bár mi bizunk emberi igazságszolgáltatásban is, de azért legbiztosabb menedékünknek mégis Krisztust tartjuk és az ő szent anyját, valamint Isten megdicsőült szentjeit, közöttük elsősorban árpádházi szentjeinket, mert ezekben még nem csalatkoztunk soha és most sem fogunk csalatkozni. Még sohasem lehetett hallani, hogy Isten anyja: Mária gyámolatlanul magára hagyta volna azokat, akik bizodalommal fordultak hozzá.

— És most, mikor ebben a borzasztó világégésben az ösezes nemzetekkel együtt mi, széteszort magyarok is ki-mondhatatlan aggodalommal tekintünk a jövőbe, — folytatta Serédi Jusztinián

— akkor úgy érezzük, hogy talán éppen azért szórta szét magyar testvéreinket az egész világon az Ur, hogy mindentünn hirdessék a magyar nemzet történelmi érdemeit és hirdessék ennek a nemzetnek igazságát, hogy velünk együtt buzgó imádságban kérjék és a Boldogasszony és a magyar szentek segítségével bizvást reméljék a becsületes földi igazságszolgáltatást és az Isten, a nemzetek Istenének irgalmát számunkra. Mi úgy érezzük, hogy dicsőségesen uralkodó XII Pius pápánk főként azért övezte gondviselésszerűen a szentek dicsfényével Árpádházi Boldog Margitunkat, hogy a mostani súlyos időkben ismét megmentse a magyar nemzetet, a magyar hazát és ősi katolikus hitünket.

Ravasz László református püspök a háborúról, békéről és Budapest elleni fenyegetésről prédikált

„Krisztus egyháza felemeli szavát a béke és kiengesztelődés
érdekében” — mondotta beszédében

Budapestről jelentik: A Kálvin-téri templomban vasárnap dr. Ravasz László dunamelléki püspök az egyetemes konvencs országos zsinat lelkes elnöke tartott istentiszteletet és beszélt a békességről az Ur Jézus ismeretes názáreti prédikációja alapján. Előrebocsátotta, hogy a legcsunyább magaviselet volna háborúra izgatni, amikor az ellenség a kaput döngeti, békehúrokat pengetni. Krisztus egyháza sohasem akarta a háborút, ezt a mostanit sem. Mikor mégis kiütött, mindent elkövetett, hogy ne terjedjen tovább. Ha bármelyik áthágta a lovagias hadviselés szabályait, szigorúan elítélte. Nem azért, háborúra izgatni, hanem becselesnek tartaná a földi életet vagy félne a hősi áldozatoktól, hanem azért, mert az ártatlanok, védtelenek, aaszonyok, aggok és gyermekek sokszor magárahagyott, de soha el nem hallgatható szószólójának érezte magát.

Most is felemeli szavát a béke és a kiengesztelődés érdekében. Nem azért teszi, mert Budapest bombázásával a legkomolyabban megfenyegették; enl-

kül is megismételné, abt kezdettől fogva mondott. Viszont álszeméremből nem hallgathat most, amikor nem az ő akaratából éppen arról folyik a vita, hogy lehet-e nyitni városnak tartani Budapestet vagy sem. Mi háborúra kerülünk, mert megtámadtak. Vigyáztunk arra, hogy harcunk emberies legyen. Tudjuk jól, hogy háborúban ősi tömegszendvények és leleményes propaganda frigyéből születnek az elhatharozások; tudjuk, hogy rövid idő alatt elpusztíthatják olyan ellenfeleket, akiknek sohasem vétettünk, az „egyetlenegy” Budapestet mindazt, ami ez országban a szívkamara helyét tölti be; de azt is tudjuk, hogy ez a pusztítás hadászati érdeket nem szolgál, megfélemlítés helyett csak az elkeveredést fokozná fel a végsőkig. Ezért a vihar-előtti csendességben halk szóval utalunk arra: minél kisebb, minél igaz-talanabb sérelm ér, annál súlyosabb a roppant tulerő történelmi felelőssége.

Mindaz csak fokozza a jelentőségét annak, hogy most és itt a Béke Fejedelméről és az ő birodalmáról beszélünk.

Krisztus láthatatlan birodalma

A továbbiakban a püspök azt fejtette, hogy a szakadatlan háborúban élő emberi társadalomban van egy láthatatlan, de valóságos birodalom, amely az ő lelki fejedelmének. Békesség Királyának engedelmkedik. Nem vezethet félre az, hogy ez a birodalom sokszor el van rejtve szemünk elől: a hótakaró alatt is van tavasz és a novemberi sár alatt is él a kalász. Hol van ez a birodalom? A szívekben. A talán meg nem valiótt, ki nem fejezett, ismeretlen mélységekben elrejtőzködő érzésekben. Soha az emberiség nem vágyott úgy szeretetre, mint most soha olyan jól nem esett a kiengesztelődésre gondolni, mint ezekben a vé-

res időkben. Szeretnék szeretni, szeret-ném, ha szeretnék — mély, elutasíthatatlan érzés az emberi szívekben. Bár rettenetes gyűlöletmennyiséget szivattyúztak bele az emberi lélekbe, a halhatatlan lélek legmélyén egy elfojtott sikoltás hallatszik: keresem a világban az elveszett testvért, hogy ember lehessenek.

De ott van ez a békeország Isten ígéreteiben. Isten ígérete kőkemény metafizikum. A mindenség arra épül, hogy betöltse a jóakarát. A Kan-féle látásban a csillagos ég és a jóakarát nem két egymasmellé került idegen dolog, hanem feltétel és kiegészülés. Azért az az ország Krisztusban van.

Részleges holdfogyatkozás volt vasárnap este

Nagyvárad, Augusztus 14-én este a hold szinte nappali világosságot nyújtott és a járó-kelők meglepetten figyeltek fel a meglepően tiszta és éles fényvel mutatkozó holdtöltére. Akik a holdtöltére előző nap fel-felgyeltek, annál nagyobb meglepetéssel észlelték, hogy augusztus 15-én, vasárnap este már nagyon is der-fényvel világított a sokszor megéne-kelt égitest s aki felnézett, esodál-kozva észlelte, hogy a hold egyetlen nap alatt csaknem a felére fogyott. Néhány pillanatnyi megfigyelés után aztán bárki rájöhetett, hogy a hold hirtelen elsötétedése nagyon is egyszerű, sőt megszokott tünemény. Mindössze tudományos néven „rész-leges” holdfogyatkozás következett be, amely holdtöltékor eléggé gyak-ran szokott előfordulni. A holdfo-gyatkozás 8 óra tíz perckor kezdő-dött és 11 óra 20 perckor fejlődött vissza eredeti helyzetébe.

Ha pedig Krisztusban van, csak hit ál-tal fogható fel. Nem lehet tárgya poli-tikának, diplomáciának, üzletnek, nem bizonyítható s nem cáfolható, elrejtett a hölcsék és hatalmasok elől, de meg-jelent az együgyűeknek s a kicsinyek-nek. De majd egyszer, mikor minden-nek vége lesz, kiderül, hogy csak egy ország van és egy fejedelem: Krisztus és az ő békeországa. Jaj annak, aki fellázad ez ország ellen és elarulia föl-séges urát.

Könyörgés a békességért, győzelemért

A püspök ezután ennek az országnak az értékéről beszélt. Krisztus országá-nak földi jelentkezését új világban és új életben foglalja össze. Nem új Európára, új Ázsiára, hanem új emberre és új lélekre van szüksége a világnak. Ez a krisztusi ember és a krisztusi lélek. Szabad ez a lélek, mert lehullottak róla az előítéletek és elfogultságok bilincsei. Lehullott róla a legrettenetesebb bűncs is, a bűn. A szegényeknek evangéliumot hirdet ez az ország. Itt rámutatott a püspök arra, hogy Krisztus békeországa csak egy merőben új társadalmi rendben valósulhat meg. Ez az új rend nem lesz erőszak és elközbás gyümölcse, hanem az áldozat és szolgálaté. Amíg egyik ember elveszi a másiktól a kegyeret, addig mindig áll a véres harc. Mikor majd egyik a maga kegyerét adja a másinak, akkor kezdődik egy jobb világ.

Mikor valósul meg ez a békeország? Most és jtt: a megértett és megraga-dott alkalomban.

A püspök azután az egész keresztény anyaszentegyházzal való lelki közösségben könyörgött a békességért és a győzelemért, olyan győzelemért, melyben ne az ember, hanem maga Isten győzzön.

Revízió alá veszi a polgármester a vendéglői szünnapokról szóló elhatározást

Nagyvárad, aug. 16. Hétfőn délután dr. Soós István polgármester a sajtókihallgatáson megjelenő újságíróknak kijelentette, hogy revízió alá veszi a nagyvárad vendéglősöknek azt az elhatározását, amely szerint a hét egy bizonyos napján az éttermek és kocsinak zárva tartanak.

A polgármester tarthatatlannak minősítette különösen azt az álláspontot, hogy a kifőzések is szünnapokat tartanak. Az éttermek és kocsimák egyrésze hétfőn egyébként már életbe is léptette a szünnapokat.

Haldokló betegség

Akármi fűrészen is hangzik a betegségek is meghalhatnak. Ilyen haldokló betegség például a szifilisz. A legutóbbi 30 év alatt állandóan csökkent a vérben a megbetegedettek száma — mondják a statisztikák — és ha ilyen mértékben folytatódik a megbetegedések csökkenése, néhány évtized múlva már csak hírből ismerik majd ezt a súlyos kórt, amely a tuberkulózis mellett az emberiség legnagyobb átká.

1911-ben állították elő a Salvarsant és már az 1913 évi egészségügyi statisztikákban észlelhető az orvosság hatása. Ettől az időtől kezdve egészen napjainkig állandóan javul a helyzet. Évszázadokon át semmiféle eredményt nem tudtak elérni az orvosok és kuruzslók mert miníg csak tüneti kezelést alkalmaztak vagyis a vérhaj következtében jelentkező hőmégbetegedéseket kezelték különféle kenőcsökkel. Azt, hogy a kiütést magának a vértnek a megbetegedése okozza, csak mikroszkópi vizsgálattal lehetett megállapítani s mikor sikerült meghatározni a kórokozót *Spirochaeta pallida* jelenlétét a vérben, megindulhatott az orvosok hadjárata a betegség leküzdésére. A világhírű Bayer laboratóriumban évtizedekig foglalkoztak a *Spirochaeta pallida* elpusztítására alkalmas szer előállításán és végre sikerült a Salvarsanban hatásos ellenszer felfedezni. Ma már csak az a vérbajos beteg nem gyógyul meg, aki eltilkolja betegségét és ezáltal engedi, hogy a baj egész szervezetén elhatárolódjon.

Csépeljünk villannyal!

A természetakarítás mindennél fontosabb munkája folyik most az egész világon. A nagy gazdaságok saját cséplőgépeiket állítják munkába a kisgazdák pedig együtt bérelnék vagy kölcsönöznék gépet. A háborús nyersanyagkorlátozás e téren is érezteti hatását: a motor hajtásúhoz szükséges benzint beszerzése bizony sok helyütt akadályokba ütközik. Németország a más munkaterületen már kitűnően bevált elektromotorokat állította munkába a mezőgazdaság terén is és a villamos árammal dolgozó cséplőgépek pompás eredménnyel dolgoznak.

A villany-cséplés, ez a háborús tárlalmány minden valószínűség szerint a háború után is divatban marad s így előáll az a furesa helyzet, hogy a háború, ami általában visszaveti a fejlődést minden téren itt éppen ellenkezőleg siettetette azt.

Mit lehet beszolgáltatni kenyérgabona és zsir helyett?

Szeptember 30-ig lehet előterjeszteni a kérvényeket

Nagyvárad thj. város polgármestere 4448/1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 116.580/1943. K. M. számú rendeletével megengedte, hogy a gazdálkodó, ha háztartási vetőmag-szükségletének figyelembevételével kenyérgabonára vonatkozó beszolgáltatási kötelezettségnek nem vagy csak részben tud eleget tenni, a Közélemezési Hivatal útján a közellátási kormánybiztostól kérheti, hogy zsirbeszolgáltatási kötelezése teljesítésébe beszámítható termények beszolgáltatásával teljesítse kenyérgabonára vonatkozó beszolgáltatási kötelezettségét. A gazdálkodó a kenyérgabona helyett a zsirbeszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe beszámítható terményt háztartási és gazdasági szükségletének figyelembevételével nem tud beszolgáltatni és ezt a körülményt igazolja, azt is kérheti, hogy szabadválasztású terményekkel és termékekkel teljesítse beszolgáltatási kötelezettségét. A gazdálkodó köteles kérelmében megjelölni azokat a terményeket, amelyeket kenyérgabona helyett kíván beszolgáltatni. Vetőmag-szükségletként kat. holdanként búzából 120 kg-t, rozsból és kétszeresből 110 kg-t háztartási szükségletként pedig a

gazdálkodó háztartásához tartozó minden személy után legfeljebb 240 kg-t lehet számításba venni. A kenyérgabonára vonatkozó kérelmet a cséplés befejezésétől számított 15 nap alatt, de legkésőbb 1943. szeptember hó 30-ig lehet előterjeszteni.

A gazdálkodó, ha zsirra vonatkozó beszolgáltatási kötelezettségét, csak árpa, vagy kukorica beszolgáltatásával tudná teljesíteni, — de ebben az esetben vetőmag-szükségletét fedezni nem tudná, a Közélemezési Hivatal útján kérheti a közellátási kormánybiztostól, hogy árpa, vagy kukorica helyett kenyérgabonára beszolgáltatásával tehesen eleget zsirra vonatkozó beszolgáltatási kötelezettségének. A gazdálkodó, ha árpa, vagy kukorica helyett háztartási és gazdasági szükségletének figyelembevételével kenyérgabonát beszolgáltatni nem tud, ezt a körülményt igazolja, azt is kérheti, hogy szabadválasztású terményekkel teljesítse beszolgáltatási kötelezettségét. Kérelmében köteles megjelölni azokat a terményeket, (termékeket), melyeket árpa, vagy kukorica helyett kíván beszolgáltatni.

Árpara vagy kukoricára vonatkozó kérelmét 1943. szeptember 30-ig lehet előterjeszteni.

Mennyi terményt kell kiszolgáltatni a bérheadónak?

Minden családra 240 kiló gabona és minden 4 személyre egy hízott sertés

Nagyvárad thj. város polgármestere 4449/1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 116.550/1943. K. M. számú rendelete alapján a haszonbérlek, — felesbérlet kivételével — ha a haszonbérleti szerződésnél fogva a bérheadó részére mezőgazdasági termények, vagy termékek beszolgáltatására van kötelezve, az esetben, ha bérheadó állandó lakóhelye szerint illetékes községi előjáróság által kiállított igazolvánnyal igazolja, hogy liszt- és kenyérjogosultságáról 1943. évi augusztus hó 1. napjától 1944. évi július hó 31. napja közötti időre, zsirjegy-jogosultságáról pedig hízottsertés átvétele esetében, a sertés átvételének napjától számított egy évre, zsirátvétel esetében pedig a fejadag alapulvételével meghatározott időre lemondott, a szerződés keretében a bérheadó kívánására legfeljebb az alábbi mennyiségeket köteles kiszolgáltatni.

A bérheadó háztartásához tartozó minden személy után 240 kg. kenyérgabonát, annyi zsirt, amennyit a bérheadó háztartásához tartozókat a zsirjegy-jogosultság fejadagja alapján megilleti, vagy a bérheadó háztartásához tartozók száma 4-el maradék nélkül nem osztható, a fennmaradó személyek részére is kiszolgáltatható egy drb. hízott sertés, ki lehet adni továbbá a bérheadó által alkalmazott éves gazdasági eselőd- és idénymunkás természetbeni járandóságához szükséges kenyérgabonát. Ez a rendelkezés nem terjed ki arra a bérheadóra, aki kenyérgabonát az 1943 évben nem termelt. A bérheadó a fentebb említett hatósági igazolást a kenyérgabona, illetőleg a zsir, vagy hízott sertés átvételkor a haszon-

bérheadónak köteles átadni. A Közélemezési Hivatal az igazolás bemutatásakor azt bemutatási záradékkal ellátja és a kiszolgáltattott kenyérgabona és zsir-mennyiségnek megfelelő hízott sertés kiszolgáltatása esetében pedig az igazoláson feltüntetett minden személy után 100 búzaegységet számít be a haszonbérlet beszolgáltatási kötelezettségének teljesítésébe. A haszonbérlet köteles a természetben ki nem szolgáltatatható mezőgazdasági termények és termékek ellenértékét a bérheadónak a hatóság által megállapított termelői áron készpénzben kifizetni.

Felesbérlet esetében, ha a bérheadó folyó hó 22. napjáig a közellátási Hivatalban (Szaniszló u. 15. sz. a.) bejelenti, hogy felesbérletbe adott szántóterület után megállapított beszolgáltatási kötelezettség felének teljesítését magára vállalja, a bérheadónak a szerződés értelmében természetben járó mezőgazdasági termények, vagy termékek kiszolgáltatása korlátozás alá nem esik. A bejelentésnek tartalmaznia kell a felesbérlet nevet, a lakcímét, a felesbérletbe adott szántóterület fekvésének meghatározását, továbbá a beszolgáltatási kötelezettség felerészben való teljesítésének vállalásáról szóló nyilatkozatot.

Keresztény magyar

keresztény

magyarná vásáro

Igényeljenek a gazdák most minőségi vetőmagvakat

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a termelés egységesítése és minőségi színvonalának emelése érdekében már az elmúlt években is intézkedett minőségi vetőmagkiosztás iránt. Ezt az akciót a földművelésügyi miniszter rendelkezése a mezőgazdaság fejlesztési programmal kapcsolatban most fokozott mértékben folytatják.

A minőségi vetőmagakció keretében mintegy 200 vagon eredeti nemesített és 1697 vagon utántermesztett búza, 50 vagon eredeti nemesített és 300 vagon után termesztett rozs és 30 vagon eredeti nemesített és 90 vagon utántermesztett ősziárpa-vetőmag kerül kiosztásra.

Eredeti nemesített vetőmagot birtokosokra való tekintet nélkül a gazdák igényelhetnek, akik a m. kir. Növénytermelési Hivatallal a tovább- szaporításra nézve szerződést kötnek. Az igénylést közvetlenül a m. kir. Növénytermelési Hivatalnál (Budapest IV., Horthy István-körút 2.) kell bejelenteni. Az utántermesztett vetőmagot igénylő 100 kat. holdon felüli gazdaságok közvetlenül ugyan-csak a Hivatalnál, a 100 kat. holdon aluli gazdaságok pedig az illetékes vármegyei gazdasági felügyelősnél jelenthetik be igénylésüket.

Az akció keretében kiosztásra kerülő eredeti nemesített és utántermesztett vetőmagvagnál a kormányhatóságilag megállapított felár felét, valamint a vasuti szállítási, kiosztási stb. költségeket az államkincstár viseli.

A nagy érdeklődésre tekintettel a gazdák saját érdekük, hogy az igénylést a legsürgősebben jelentsék be. Ezzel kapcsolatban a földművelésügyi minisztérium nyomtatékosan felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy az igénylésnek nem az illetékes szervnél történő közvetlen bejelentése sok felesleges munkát és idővesztést jelent s végeredményében a vetőmag rendelkezésre hozását késlelteti.

Három tüzesetben vonult ki vasárnap a nagyváradai tűzoltók

Nagyvárad. Szombaton délután 6 óra 30 perckor értesítették a tűzoltóságot, hogy a Karácsonyi pöspök utcában egy istálló kigyulladt. Mire a tűzoltóság kiérkezett, az istálló takarmányraktára már lángokban állt. A tűz eloltása több mint két órát vett igénybe, mert a nagymennyiségű takarmányt át kellett forgatni. A tűzoltóság idejében történt beavatkozása a lángok tovább terjedését megakadályozta, úgyhogy a szomszédos épületekben nem esett kár, az istálló és a közelben levő kocsiraktár azonban csaknem teljesen leégett. A tűz állítólag öngyulladás következtében keletkezett.

Ugyancsak tűz volt szombat délután Fugyivásárhelyen, ahová szintén kivonult a nagyváradai tűzoltóság, mire azonban kiért, a helybeli tűzoltók a tüzet már csaknem teljesen elfojtották. Fugyiban a tűz következtében egy háztető égett le.

Vasárnap a késő esti órákban a jégvár közelében egy személtárolóhelyen keletkezett tűz, a tűzoltóság gyors beavatkozása azonban elejét vette a nagyobb veszélynek. A kár jelentéktelen.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

NAGYVÁRADOT DR. HLATKY ENDRE FŐISPÁN KÉPVISELI BUDAPESTEN SZENT ISTVÁN NAPJÁN. Nagyvárad, aug. 16. Mint értesülünk, a budapesti Szent István ünnepségeken Nagyvárad városát dr. Hlatky Endre főispán képviseli. A város zászlóját Csató Ferenc városi tisztviselő fogja vinni az ünnepi körmenetben.

Rendelet a magyar-szlovák fizetési egyezmény végrehajtásáról. A MTI jelenti: A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a kormányának a magyar-szlovák fizetési egyezmény végrehajtásáért kapcsolatos rendeletét, amely szerint a fizetési egyezmény hatálya alá eső követeléseknél és tartozásoknál, az elévülési időnek, valamint az egyéb olyan határidőknek tartományban, melynek elmulasztása a hitelezőre, vagy adóra nézve joghátránnyal jár, a visszacsatolás időpontjától 1941. július 26-ig terjedő időt beszámítani nem lehet.

Az Ipartestület Faipari szakosztály értesíti tagjait, hogy enyvigényeket folyó hó 17-től 21 szombat déli 12 óráig jelentsek be a szakosztály irodájában. Igényléseket csak az illetményjegyzék bemutatására vesszük fel. Elnököké.

CHURCHILL VISSZAUTAZOTT QUEBECBE. Amszterdám, MTI. A Német Távírti Iroda jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Churchill visszaérkezett Quebecbe.

HALÁLOZÁS. Kiss Antal ny. művelő életének 94-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése 18-án d. u. 3 órakor lesz a Rulikovsky-temető kápolnájából.

MIÉRT NINC S CUKOR SVÁJCBAN? Genfből jelentik: Az utóbbi időben egyre jobban mutatózó cukorhiánynak Svájcban az az oka, hogy Svájc Argentínában fekvő 7.000 tonnányi és Cuba szigetén még emel is nagyobb cukorkészletet nem tudja hazaszállítani. (TEK)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb feleség, legszeretőbb anya, testvér és rokon

SZILÁGYI ISTVÁNNÉ
 szül. Tordai Mária

életének 39-ik évében hosszas és kínos betegség után elhunyt. Drága halottunk hült tetemét kedden délután fél hat órakor temetjük a római katolikus egyház szertartása szerint az olasz temető Haller-kápolnájából. Férje: Szilágyi István. Gyermekei: Gabriella és György. Édesanyja: özv. Torday Józsefné. Testvérei és kiterjedt rokonság.

KORONA Filmszínház

»A 28-as«

Keddől:

Az őszi évad legújabb filmje, Budapesttel egyidejűleg. Csupa jókedv, vidámság, nevetés

VASKORONA

Hétfőn utoljára:
Keresztuton

Keddől
 a CASINO-ban

Az Actio Catolica 108 sz. filmkritikája

„SZERENCSES SZERELMESEK” Szórakoztató vigjáték, kifogástalan erkölccsel.

„KÉT BOLDOG EMBER”. József-déku filmből az életnek induló ifjúság részére szánt intelem.

„JÓMADAR”. Könnyű fajsúlyu magyar darab, léha „uri” erkölccsel.

Rövidesen útnak indítják a honvédeinknek szánt szeretet-csomagokat

Állandóan érkeznek küldemények a Magyar Házba

Nagyvárad, augusztus 16. „Szeret-csomagot a frontra! — jelszó alatt indult meg a gyűlés megyszerte, hogy hős honvédeinket elküldjük messzi idegőn földre az otthon meleg üdvözlését. Bihar megye népe egy emberként állt a mozgalom szolgálatába és minden község és város elkészítette a maga küldeményét, hogy a fronton harcoló magyar katonára és a magyar otthonok között így épüljön tovább az elszakíthatatlan és áttörhetetlen magyar lánc.

A legutóbbi napokban a következő újabb adományok érkeztek be a Magyar Házba: Körösszegapáti 52 csomag és 4 üveg bor, Nagybaród körjegyzőség 40 csomag, Margitta 630 csomag, 131 liter bor, 530 pengő, Gyenge Róza Hegyközpályi hegy 1 csomag, Gyenge Lajosné Hegyközpályi 1 csomag, Értarcsa község 33 csomag és 9 üveg bor, Bojt község 47 csomag, Nagyszalonta 262 csomag és 101 üveg bor, Hencida 22 csomag 1 üveg bor, Hegyközüjlek 25 üveg bor, 50 kg. sütemény, fél kiló szalonna, 1 doboz cigarettát, 1 szeretet-csomag, Hegyközszentimre 21 csomag, Hagymádfalva 38 csomag, 15 üveg bor, Mácsapuszta 10 csomag, Rojt 32 csomag, 37 liter bor, Hegyközsáldobágy 8 liter bor, 3.25 dkg. keksz, Váradas, Váradosa 21 csomag, 25 liter bor, Váradas 10 csomag keksz, 19 liter bor, 6 csomag cigarettát, Jakabovits

Hona 48 drb cigarettát, keksz, kolbász. A székelyhídi járásból hegyült: 293.60 keksz, 140.45 szalonna, 35.298 cigarettát, 253 liter bor, 36 csomag dolmány, 100 drb cigarettát hüvely, 3 kis és 1 nagy doboz konzerv, 1920 P 10 fillér, Sarkadkeresztúr község vasuton küldött 2 lida szeretet-csomagot, 1 láda bort, Darvas községből 21 kg. 50 gr. csomag, Hegyközpályi község 3 csomag 62.80 P. Fugyivásárhely 52 csomag, Érvasad község 36 drb szeretet-csomag, 3 zsák keksz, Bihar-szentjános 13 csomag, 10 liter bor, Szekeres Gyuláné Nagyvárad 1 csomag.

A Magyar Ház hatalmas nagyereményben sok ezer csomag, sok száz liter bor várja a szorgalmas kezű magyar asszonyok és lányok seregét, akik dr. Hlatky Endréné, a Vöröskereszt elnöknője vezetése alatt elkészítik a típus-csomagokat. Készülnek a ládák, amelyek pár napon belül messze szállítják hős fiainkhoz a szeretet-csomagokat. Bihar megye népe megmutatta, hogy szeretettel ragaszkodik fiaikhoz és bebizonyítja a belső front szilárdságát. Ebből a mozgáslomból Nagyvárad lakossága is méltóképpen kell hogy kivegye részét, hisz egyformán éreztünk harcolni a bihari és váradi fiúk Adományokat minden nap, reggel 9 órától délután 6-ig vesznek át a Sal Ferenc-utcai Magyar Házban.

Nagy sikert aratott a Levente Egyesület és a Törekvés úszó- és birkózó bemutatója

Szeptember folyamán még két úszónapot rendeznek Nagyváradon

Nagyvárad. Tegnap délután a Levente Egyesület és az NTK Törekvés közös rendezésében igen sikeres úszó- és birkózóbemutatók

lak lettünk tanúi a városi partifürdőben. Ötórúra már legalább 2000 utazó szorongott a rendezés és a parton elhelyezett birkózó szőnyeg

körül, hogy végignézhessék a felváltva következő birkózó- és úszószámokat.

Először a versenyzők hosszú sorvonult fel a közönség lelkes tapsa közepette, majd a Magyar himnusz eléneklése után, Belezna Andor testnevelési tanár, a Levente Egyesület titkára mondott nagyhatású megnyitó beszédet.

A birkózó versenyt Farkas Sándor vezette le és a következő eredménynyel zárult:

Damai, Levente Egyesület — Hóra, Törekvés, győz Damai. Tóth, L. — Mester, T. győz Tóth. Perey, L. — Szatmári, T., győz Perey. Laczkó, L. — Nilgész, T., döntetlen. Béli I. L. — Mogyorós, T., győz Béli I. Todor, L. — Kocsis T., győz Todor. Molnár, L. — Béli I. T., győz Béli I. Olasz, L. — Rárok, T., győz Rárok. Szücs, L. — Domján, T., győz Szücs.

Befejező számként Tözsér József és Perey István a szabadstílusú birkózást mutatták be, a közönség nagy tetszése mellett.

Az úszószámokat Bozóky László sportoktató, uszómester vezette le, nagy hozzáértéssel, melynek végeredménye az alábbiak szerint alakult:

100 m. fiú gyors: 1. Várfalvi, 2. Bogdándi, 3. Győry.

50 m. leány mell: 1. Papp Márta, 2. Szabó Emma, 3. Grellneth Edith.

100 m. férfi hát: 1. Aranyossy, 2. Szántay, 3. Várfalvi.

50 m. leány gyors: 1. Grellneth Edith, 2. Szabó Anikó, 3. Papp Márta.

100 m. férfi mell: 1. Papp, 2. Zakariás, 3. Kádár.

3x50 leány vegyes váltó: 1. Szabó Anna—Szabó Emma és Papp Márta, 2. Jeremiás Hona—Sáry Erzsébet és Grellneth Edith.

Az úszó- és birkózószámok befejezése után, rövid vizilabda bemutatót is rendeztek a leventék, melyen a II. csapat 3:1 arányban legyőzte az I. csapatot.

A kitünően sikerült sport-délután elsősorban amellet tanuskodik, hogy a birkózó és úszósportnak is szép számu közönsége van, ha jól rendezik azt. A vasárnapi bemutató is kifogástalan rendezésben zajlott le, melyért elsősorban Belezna Andor testnevelési tanár, Levente egyesületi titkár, Bozóky László sportoktató, uszómester és Tözsér József birkózó hajnok érdemelek dicséretet.

A rendezők együttesen nagy elismeréssel nyilatkoznak Király Lajos mérnök, a vízművek igazgatójáról, aki átérve az uszósport nagy jelentőségét, a városi Partifürdő vasárnapi bevételéből 250 pengőt juttatott a Levente Egyesület sportfelszerelésére.

Milyen sorrendben tartják zárva üzemeiket a vendéglátó iparosok

Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap felváltva történik a zárás

(Folytatás.)

Csütörtökön zárva tartanak:

- „Kis Pipa” I. o. étterem. Gr. Bethlen István u. 4.
- Kászoni István III. o. étterme. Vitéz utca 22.
- Sebestyén Sándor III. o. étterme, Szálka-u. 7.
- Cseh Imre koresmája. Gr. Tisza István u. 22.
- Elmer Ferenc koresmája. Gr. Teleki Pál u. 70.
- Halasi Sándor koresmája. Gerliczyntca 3.
- Havasí Dezső koresmája. Török I. utca 60.
- Irimiás János koresmája. Mátyás király u. 101.
- Izso Sándor koresmája. Mikszáth Kálmán u. 44.
- Özv. Jámbor Lajosné koresmája. Gr. Teleki P. u. 60.
- Jónás Sándorné koresmája. Huszár utca 4.
- Kapusi József koresmája Mátyás király ut 42.
- Liszka András koresmája. Deák Ferenc u. 2.
- Lukács Demeter koresmája. Keszthelyi-u. 9.
- Mata József koresmája. Várady Zs. u. 18. szám
- Mesnyi Lajos koresmája. Perényi püspök u. 37.
- Mikócs László koresmája. Vitéz utca 21.
- Nagy József koresmája. Gyár u. 63.
- Szabó Ferenc koresmája. Gr. Tisza I. n. 49.
- Puskás Károly koresmája. Rákossy J. u. 40.
- N. Tóth Gyula koresmája Rogérius. n. 25.

Pénteken zárva tartanak:

- „Hungária” I. o. étterem és kávéház. Rimanóczy u.
 - Ujságitó Otthon I. o. étterem és kávéház. Rimanóczy u.
 - „Dreher” II. o. söröző. Bémer-tér 3.
 - Lőrincz Dezső II. o. étterme. Szent László-tér 7.
 - Puskás Károly koresmája Rákosi Jenő utca 40.
 - Kováry Gyula III. o. étterme. Török Ignác utca 31.
- Szombaton zárva tartanak:
- Kovács Sándor II. o. étterme. Mussolini tér 10.
 - Csatlós Eszter kifőzdéje. Pável u. 8.
 - Fodor Antal II. o. kifőzdéje, Mátyás király ut 9.
- Vasárnap zárva tartanak:
- Molnár Miklós II. o. étterme. Szacsavay utca 28.
 - Bajkay Sándor III. o. étterme. Sánc utca 30.
 - Balogh Zsigmond III. o. étterme. Mussolini-tér 14.
 - Sebestyén Kálmánné III. o. étterme. Mussolini-tér 1.
 - Duda Mihály koresmája. Baross utca 12.
 - Fazekas Sándor koresmája. Vitéz utca 52.
 - L. Fazekas Sándor koresmája. Ghillányi ut 83.
 - Fejes János koresmája. Mussolini tér 13. szám.
 - Fényes Benjámin koresmája. Damjanics utca 20.
 - Jenny Nándor koresmája. Rulikovszky-ut 22.

- Kleer János koresmája. Damjanics-utca 40.
- Sáfián József koresmája. Mátyás király u.
- Sánta Mihály koresmája. Sztaroveszky u. 10.
- Salinky Imre koresmája. Kolozsvári utca 32.
- R. Szabó József koresmája. Árpád vezér ut 46.

- Özv. Tóth Józsefné koresmája. Mussolini tér 1.
- Zakar József koresmája. Mussolini-tér 9.
- Duka Imréné étkezdéje. Hunyadi u. 2.
- Kepes Anna I. o. kifőzdéje. Hitler utca 5.
- Papp Béla I. o. kifőzdéje. Szilágyi Dezső utca.
- Varga Istvánné II. o. kifőzdéje. Kolozsvári utca 32.
- Özv. Balogh Jánosné kávémérése. Mussolini tér 1.
- Özv. Csösz Jánosné kávémérése. Mussolini tér 59.
- Özv. Halász Józsefné koresmája. Mussolini tér 59.
- Kamocsa Imréné kávémérése. Szent László-tér 5.

Ungvár: Szolnoki MÁV — Ungvári AC. 2:1 (1:1).

Szatmárnémeti: Debreceni VSE—Szatmári Törekvés 9:0 (6:0).

Kassa: Kispest — KRAC 4:3 (3:1).

Szolgálatos gyógyszertárak:

- I. CSOPORT:**
- ARANYKERESZT** gyógyszertár, Gró. Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.
 - KORONA** gyógyszertár, Hitler Adolt. utca 1. (Dr Rác Rezső) 13-76.
 - DIANA** gyógyszertár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.
 - szENT ISVTAN** gyógyszertár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.

SPORT

Szép eredménnyel zárult a NAC vidéki portyája

Cyőrött 4:2 (2:0), Szombathelyen 8:1 (5:1) arányban győzedelmeskedtek a zöldfehérek. Lóránt, Tóth III és Kovács II látéka emelkedett ki a mérkőzéseken

Győr. (MTI.) Nagyvárad AC—ETO 4:2 (2:0.) Pályavárató labdarúgó mérkőzés. Az első féldőben a NAC Kovács JI. és Lóránt révén kétgólos előnyre tesz szert. Szünet után nem sokkal Lóránt háromra emeli a NAC góllőnyét. Most már a hazai csapat is rákapcsol és egymástán két gólt is elérnek. A játékidő végé felé Sárvári juttatja az utolsó gólt az ETO hálójába. A NAC megérdemelte a győzelmet, bár általában kissé fáradtan mozgott. A NAC-ban a legjobbak voltak Tóth III. és Lóránt. A győri ETO végig lelkesen küzdött.

II. volt elemében, aki egymaga négy gólt lőtt az ellenfél hálójába. A másik négy gólon Barna, Szegedi, Tóth III. és Sárvári osztoztak. A hazai csapat egyetlen gólját Deák lőtte.

(Szombathely.) Nagyvárad AC — Szombathelyi FC 8:1 (5:1.) **Látékvezető: Polvi.** NAC régi nagy főlényben játszott. Különösen Kovács

Egyéb eredmények

A Budapesten lejátszott vasutas bajnoki mérkőzések során a Kolozsvári MÁV 3:1 (1:0) arányban győzött a Dombóvári VSE ellen, az Érsekújvári MÁV Összetartás 3:1 (3:0) arányban a Törekvés SE ellen.

Cegléd: Elektromos TE — Ceglédi MOVE 7:4 (0:4).

KICSERÉLIK AZ ÁLLATKERT VÉN OROSZLÁNJÁT. Állatkertünk hivatása magaslátán álló igazgatósága semmi járadtságtól és áldozattól nem retten vissza, hogy európai viszonylatban is számottevő állatgyűjteményünket karbantartsa, szükség esetén kiegészítse. Még a tavasszal megrendelt a hannoveri L. Ruhe állatkereskedő cégnél többek között egy zeb-rát, egy oroszánt, egy kecske-antilopot, két amerikai bölényt, egy tahr-kecskét, egy európai bölényt, továbbá különböző fácánokat, díszmadarakat, papagályokat és sirályokat. A küldemény most érkezett meg a Nyugati Pályaudvarra, ahol az Állatkert emberei kellő szakértelemmel vették át a jórészt veszedelmes vadakat. A kis vándorcsoportból lemaradt egy különleges fajlajú zerge, amelyet a bombáktól záporozott Hannoverben, nem sokkal az indulás előtt halálra sebezett egy repeszdarab. Az érkező fiatal oroszlán, de az álatok nagy része is tenyésztés szempontjából szükséges. Az állatok lada visszafelé sem utaznak üresen, mert a küldött állatokért más csereállatokat indítanak útnak Németország felé.

APROHIRDETÉSEK

- Adás-vétel**
- Eladó egy hálószoba berendezése. — Komáromi-u. 30. 550
 - Egy pár lószerszám eladó. Ferenc-u. 16. szám. 548
 - Teljesen új barna-drapp, csikos szalag-ridikül eladó. Cím a kiadóban.
 - Zongorát ecélszerkezettel, rövid keresztúrost, megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 69
 - Női-biciklit megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.
 - Konyhai mérleget megvételre keresek. Ajánlatot ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 67
 - Jóhangu cimbalom olcsón eladó. Cím a kiadóban. 65
 - Faj angora-nyulak eladók. Összetel. Bainok-utca 27. 51
- Állás' ügy**
- Perfekt gyors- és gépirónót, aki jól számol is, azonnalra keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 542
 - LAPKIHORDÓT keresünk Erzsébetliget környékére, gyakorlottak előnyben. Jelen'kezés a Magyar Lapok kiadóhivatalában. 517
 - Perfekt gyors- és gépirónót azonnalra keresek Váci és Dobribán, Kossuth-u. 564

- Munkásnöket, eszólólányokat felvesz faúrügyár, Bethlen Gábor-utca 3. 565**
- Állás' keres**
- Négy gimnáziumot végzett, kevés irodai gyakorlattal, urileány állást keres. Megkeresést a kiadóba kér. 71
- Különlele**
- Fertőtlenítést, poloska mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja Varga Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313
 - Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenhől felelősséggel irtja. Csutorás Szilágyi-u. 7. Telefon 14—21. 664
 - Könyvelést, üzleti könyveinek felfektetését, vezetését, felülvizsgálását, ügyvitel szervezést és felülvizsgálást szakszerűen és lelkiismeretesen intézi Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám. 29—26. 528

- Eladó** 42 holdas birtok, élő és holt felszereléssel, természettel együtt. — 300 holdas birtok. — Több magánházak, bérházak. — Popovics iroda, Szent János-u. 6. Telefon: 1567. 560
- Lakás**
- 3 utcai szobás Schlauch térre nyíló összkonfortos földszinti olcsóberű lakásomat elcserelném négyszobás összkonfortos lakással. Cimeket a kiadóba kérek. 544
 - Butorozott szoba, központban külön előszobával, különbejárattal kiadó. — Cím a kiadóhivatalban. 558
 - Keresek 2 szobás, konyhás lakást a nagyalomás közelében. Cimeket a kiadóba kérek. Ügynököt díjazok. 66
- Elveszett**
- Elveszett arany karkötőóra Szent László-tértől a nagyalomásig. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le a kiadóba. 68
- KIADÓTULAJDONOS:
szENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.
- 66- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda RT igazgatója
- Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgogépen Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.